

Transport intermodalny w Polsce w 2016 r.

Informacja sygnalna opracowana jest na podstawie realizowanego po raz pierwszy badania pt. „Transport intermodalny”, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. poz. 1426).

Transport intermodalny pozwala tworzyć nowoczesne łańcuchy transportowe łączące dwa lub więcej rodzajów transportu w jeden system. Oparty jest on na węzłach stanowiących punkty styku różnych gałęzi transportu uczestniczących w przemieszczaniu towarów bez zmiany jednostki ładunkowej. Im większa liczba tych węzłów (terminali lądowych i lądowo-morskich), tym łatwiejszy jest dostęp do sieci połączeń. Terminal intermodalny jest miejscem pozwalającym na szybkie i bezpieczne dokonanie przeładunku jednostek ładunkowych pomiędzy środkami transportowymi dwóch różnych rodzajów transportu.

W 2016 r. na terenie Polski zlokalizowanych było 35 aktywnych terminali:

- 7 obsługiwało przesyłki morze-kolej, morze-droga (terminale morskie),
- 28 obsługiwało przesyłki kolej-droga (terminale drogowe).

Rozmieszczenie terminali intermodalnych

Infrastruktura terminali morskich

Długość nabrzeży przeładunkowych w terminalach morskich w 2016 r. wyniosła łącznie 7,5 km, w tym 72,2% stanowiły nabrzeża do obsługi jednostek ładunkowych w systemie lo-lo. Powierzchnia parkingowo-manewrowa zajmowała 8,2 ha, a łączna powierzchnia składowa terminali – 55,3 ha, w tym dla jednostek skonteneryzowanych – 42,7 ha. Pojemność placów składowych wyniosła 99,3 tys. TEU.

Terminale morskie posiadały łącznie 12,5 tys. metrów torów dla kolei normalnotorowej, z czego 72,5% przeznaczone było bezpośrednio do załadunku/wyładunku jednostek intermodalnych.

Średnia długość składu (liczba wagonów) obsługiwanego jednocześnie na terminalu morskim wyniosła 52 szt.

Infrastruktura terminali lądowych

W 2016 r. powierzchnia parkingowo-manewrowa w terminalach lądowych zajmowała łącznie 17,7 ha, a łączna powierzchnia składowa terminali – 61,8 ha, w tym dla jednostek skonteneryzowanych – 57,3 ha. Pojemność placów składowych wyniosła 53,7 tys. TEU.

Terminale lądowe w 2016 r. posiadały łącznie 55,6 tys. metrów torów dla kolei normalnotorowej, w tym 54,1% przeznaczone było bezpośrednio do załadunku/wyładunku jednostek intermodalnych.

Średnia długość składu (liczba wagonów) obsługiwanego jednocześnie na terminalu lądowym to 32 szt.

Tablica 1. Urządzenia przeładunkowe w terminalach intermodalnych w 2016 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Terminale morskie	Terminale lądowe
Suwnice:	111	18
nabrzeżowe	29	–
bramowe torowe	6	8
kontenerowe jezdniowe	67	10
Żurawie samojezdne i nabrzeżne	9	–
Wozy:	28	36
wysięgnikowe czołowe	18	30
wozy pozostałe ¹	10	6
Ciągniki technologiczne	156	13
Naczepy niskie (rolltrailery)	60	5
Pozostałe	28	30

¹ Wozy kontenerowe podsiębierne, kontenerowe boczne, czołowe piętrzące.

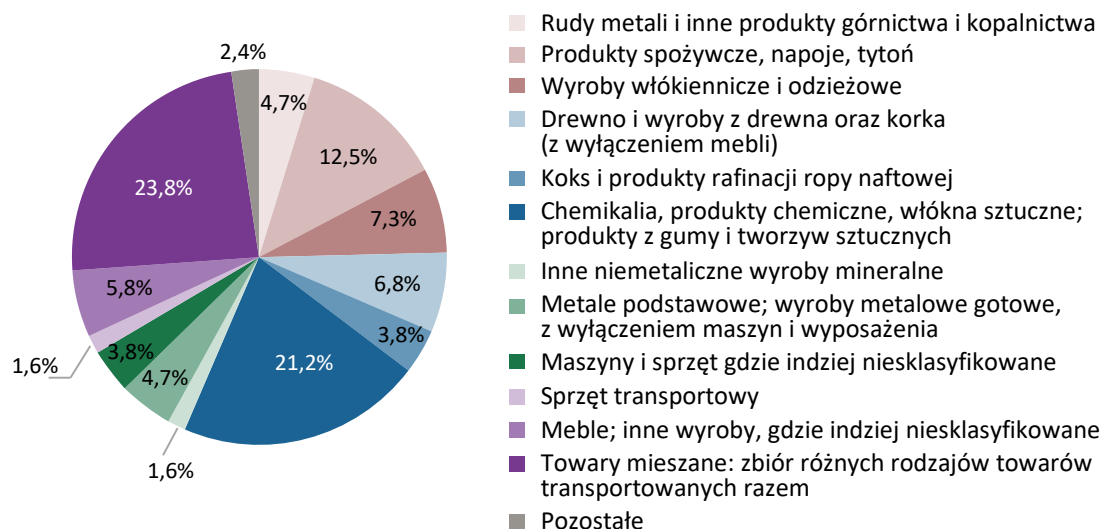
Przeładunki w terminalach intermodalnych morskich i lądowych

Łączna roczna zdolność przeładunkowa terminali transportu intermodalnego wyniosła 8,3 mln TEU, w tym w terminalach morskich – 5,6 mln TEU, a w terminalach lądowych – 2,7 mln TEU. Stopień wykorzystania ich mocy przeładunkowych osiągnął 57,6% (w terminalach morskich – 63,3%, w terminalach lądowych – 45,7%).

W 2016 r. w terminalach intermodalnych przeładowano łącznie 48,2 mln ton ładunków skonteneryzowanych, w tym przewiezionych transportem morskim – 21,5 mln ton (co stanowiło 44,6% ogółu ładunków przeładowanych w terminalach morskich i lądowych), transportem samochodowym – 12,9 mln ton (26,7%), a transportem kolejowym – 13,8 mln ton (28,7%). W ogólnej liczbie przeładowanych kontenerów w terminalach morskich i lądowych przeważały kontenery 40' (57,4%). Udział kontenerów 20' wyniósł 36,7%, kontenerów 45' i więcej – 5,2%, a 30' – 0,7%.

W przewozie transportem intermodalnym dominowały ładunki z grupy chemikalia i produkty chemiczne, które stanowiły 21,2% ogółu przetransportowanych ładunków, towary mieszane – 23,8%, produkty spożywcze napoje i tytoń – 12,5%.

Struktura przeładunków w terminalach intermodalnych według grup ładunków w 2016 r.
(na podstawie liczby ton)

Tablica 2. Przeładunki kontenerów w terminalach intermodalnych według rodzaju terminala w 2016 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Kontenery							
	tys. ton	tys. sztuk	tys. TEU	20'		30'		40'		45' i więcej	
				tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk
OGÓŁEM	48159,8	2926,0	4805,9	16505,4	1074,2	423,6	20,2	29137,0	1678,5	2093,8	153,1
TERMINALE MORSKIE											
Transport:											
morski	21490,1	1251,7	2036,5	7352,3	483,0	–	–	13277,9	704,1	859,9	64,6
drogowy	10337,9	636,4	1050,1	3298,4	232,9	–	–	6543,4	362,7	496,1	40,8
kolejowy	5049,7	297,5	480,8	1967,9	117,0	–	–	2924,1	169,0	157,8	11,5
TERMINALE ŁĄDOWE											
Transport:											
drogowy	2527,3	193,3	345,6	624,1	44,7	38,0	1,2	1610,2	130,1	254,9	17,3
kolejowy	8754,8	547,1	892,8	3262,8	196,7	385,6	19,0	4781,4	312,5	325,0	19,0

Tablica 3. Przeładunki kontenerów w terminalach intermodalnych według rodzaju transportu w 2016 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Kontenery							
	tys. ton	tys. sztuk	tys. TEU	20'		30'		40'		45'	
				tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk
TRANSPORT MORSKI											
OGÓŁEM	21490,1	1251,7	2036,5	7352,3	483,0	–	–	13277,9	704,1	859,9	64,6
kontenery:											
ładowne	20647,3	989,2	1626,0	7077,7	361,5	–	–	12839,6	591,5	730,0	36,2
puste	842,8	262,5	410,5	274,6	121,5	–	–	438,3	112,6	129,9	28,4
Wywóz	9783,2	623,8	1015,9	2865,8	239,8	–	–	6338,8	351,9	578,6	32,1
kontenery:											
ładowne	9244,8	441,3	754,3	2631,5	135,3	–	–	6053,4	277,8	559,9	28,2
puste	538,4	182,5	261,5	234,3	104,5	–	–	285,4	74,1	18,8	3,9
Przywóz	11706,9	627,9	1020,7	4486,5	243,2	–	–	6939,2	352,2	281,3	32,5
kontenery:											
ładowne	11402,6	547,9	871,7	4446,2	226,2	–	–	6786,2	313,7	170,1	8,0
puste	304,4	79,9	149,0	40,3	17,0	–	–	153,0	38,5	111,1	24,5

Tablica 3. Przeładunki kontenerów w terminalach intermodalnych według rodzaju transportu w 2016 r. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Kontenery							
	tys. ton	tys. sztuk	tys. TEU	20'		30'		40'		45'	
				tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk	tys. ton	tys. sztuk
TRANSPORT DROGOWY											
OGÓŁEM	12865,2	829,7	1395,7	3922,5	277,5	38,0	1,2	8153,6	492,9	751,1	58,0
kontenery:											
ładowne	12053,8	586,8	996,4	3706,1	185,1	37,9	1,2	7669,2	367,0	640,5	33,6
puste	811,4	242,9	399,4	216,4	92,5	0,1	0,0	484,4	125,9	110,6	24,5
Wywóz	5952,9	393,5	664,9	1889,4	128,7	38,0	1,2	3764,9	234,9	260,7	28,7
kontenery:											
ładowne	5502,3	263,7	444,1	1787,7	84,5	38,0	1,2	3515,2	171,1	161,5	6,9
puste	450,6	129,8	220,8	101,7	44,2	0,0	0,0	249,7	63,8	99,2	21,8
Przywóz	6912,3	436,2	730,8	2033,1	148,8	0,1	0,0	4388,7	258,0	490,4	29,4
kontenery:											
ładowne	6551,5	323,1	552,3	1918,4	100,5	–	–	4154,0	195,9	479,1	26,7
puste	360,8	113,1	178,5	114,7	48,3	0,1	0,0	234,7	62,1	11,4	2,7
TRANSPORT KOLEJOWY											
OGÓŁEM	13804,5	844,6	1373,6	5230,7	313,7	385,6	19,0	7705,5	481,5	482,8	30,4
kontenery:											
ładowne	13065,5	625,5	1025,8	5007,5	224,5	358,4	12,1	7258,7	367,7	440,7	21,3
puste	739,1	219,1	347,8	223,1	89,2	27,1	6,9	446,7	113,8	42,1	9,1
Wywóz	6541,1	414,3	676,4	2553,9	151,9	130,4	8,2	3635,2	238,9	221,7	15,3
kontenery:											
ładowne	6162,8	305,4	499,0	2448,0	112,4	113,3	3,8	3403,9	179,1	197,6	10,1
puste	378,3	108,9	177,4	105,9	39,5	17,1	4,4	231,3	59,8	24,1	5,2
Przywóz	7263,4	430,3	697,2	2676,8	161,8	255,2	10,8	4070,3	242,6	261,1	15,1
kontenery:											
ładowne	6902,6	320,1	526,8	2559,5	112,1	245,1	8,3	3854,8	188,6	243,2	11,2
puste	360,7	110,2	170,4	117,2	49,7	10,1	2,5	215,5	54,0	18,0	3,9

Terminal transportu intermodalnego – miejsce przeznaczone do przeładunku i składowania jednostek transportu intermodalnego między poszczególnymi etapami transportu.

Jednostka transportu intermodalnego (ITU) – pojemnik, nadwozie wymienne lub naczepa / towarowy pojazd silnikowy odpowiedni do transportu intermodalnego.

Kontener – pojemnik przeznaczony do wielokrotnego przewożenia towarów, bez potrzeby ich przeładowywania przy zmianie środka transportu, wyposażony w urządzenia umożliwiające łatwy transport i przeładunek, przystosowany do piętrzenia, odporny na warunki przewozu, mający możliwie znormalizowane wymiary (standardy ISO – Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej). Wymiary kontenerów podawane są w stopach (').

TEU (Twenty – foot Equivalent Unit) – jednostka standardowa odpowiadająca pojemności 20-stopowego kontenera ISO o wymiarach 20x8x8,5 stóp (6,10x2,44x2,59 m; 1 TEU = 1 kontener 20-stopowy ISO), służąca do przeliczania kontenerów o różnej długości oraz do opisywania i porównywania statków lub terminali kontenerowych.

Lo-lo, lift-on-lift-off – pionowy system przeładunku. Załadowanie i wyładowanie intermodalnej jednostki transportowej (ITU) przy wykorzystaniu urządzeń podnoszących (żurawi okrętowych masztowych/dźwigów lub dźwigów nabrzeżnych).

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny
w Szczecinie
Ośrodek Statystyki Transportu i Łączności
Tel: 91 459 75 38

Rzeczposzechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Dawidziuk
Tel: 22 608 3475, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Więcej na <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/transport-i-laczność/>